

педагогу излагать дисциплины информатического цикла, ориентируясь на современные требования по подготовке будущих специалистов профессионального обучения.

Доказано, что функционирование виртуальной образовательной среды способствует индивидуализации и интенсификации обучения, повышению уровня самостоятельности студентов.

Ключевые слова: виртуальная образовательная среда, педагог-виртуал, обучение информатическим дисциплинам, будущий специалист профессионального обучения.

RAMSKIJ Y., NAZARENKO V. Pedagogical potential of the virtual educational environment of teaching to disciplines of the information cycle of future specialists of professional training.

The article is devoted to the research of the pedagogical potential of the virtual educational environment of teaching the disciplines of the information cycle of future specialists of professional training.

The paper analyzes the scientific views of researchers on the interpretation in general and features in particular of the concept of "virtual educational environment", and also indicates that today there is no standardized definition of this term, as virtual educational environment is actively developing today and acquires new characteristics.

The specifics of the virtual educational environment, its essential features, as well as procedural aspects of learning in the virtual educational environment, which determine the specifics of the organization of teaching disciplines of the information cycle. Under such conditions, the role of the teacher changes significantly, becoming a kind of curator, not only provides relevant information to students, but also promotes the development of their creative abilities, which has a positive effect on the formation of professional competencies of students.

The key functions of the virtual educational environment, which are in constant interaction, are characterized, namely: information and educational; communication; control and administrative.

It is noted that the advantages of the virtual educational environment, given the pedagogical science, are flexibility, modularity, interactivity, productivity and efficiency, which allow teachers to teach computer science disciplines, focusing on modern requirements for training future professionals.

It is proved that the functioning of the virtual educational environment contributes to the individualization and intensification of learning, increasing the level of independence of students.

Keywords: virtual educational environment, virtual teacher, teaching of computer science disciplines, future specialist of professional training.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-149.2020.15>

УДК 37.091.12

Силадій І. М.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ НАУКОВОЇ АКТИВНОСТІ ПЕДАГОГА-НОВАТОРА

В сучасному науково-педагогічному дискурсі щодо активізації наукової діяльності педагогів особлива увага звертається насамперед на необхідність розгляду особистості учня, а також вивчення педагогом предмету власної педагогічної спеціалізації та дослідження ним методики викладання навчальної дисципліни. З огляду на це дослідження особистості учня має розгортатися в контексті таких суб'єкт-суб'єктних взаємин, в яких педагог повинен створити умови для розкриття творчих здібностей того, хто навчається. Цьому значною

мірою має сприяти індивідуалізація навчання, яка передбачає максимальне врахування викладачем особистісних особливостей учня при розробці завдань, проведенні контролю знань тощо. Заразом педагог зобов'язаний повсякчас удосконалювати, поглиблювати власну педагогічну спеціалізацію під оглядом інноваційності та практичної спрямованості навчального процесу. Крім того, наукові розробки викладача у методичній роботі повинні бути не тільки креативними, але й зберігати традиційні форми навчання, забезпечуючи чітке вирішення складних ситуацій у педагогічній діяльності.

Педагог, здійснюючи дослідження методики викладання тої або іншої навчальної дисципліни, повинен адаптувати її результати щодо власного викладацького досвіду, розуміти реальні можливості їх втілення. Інноваційність викладачів у методичній роботі має бути спрямована на виховання самодостатньої особистості, творчого суб'єкта, підготовленого до діалогічного, демократичного спілкування. Підготовлений до інноваційної стратегії навчання викладач спроможний організувати навчальний процес, в якому будуть здійснюватися: психолого-педагогічні умови розвитку вільної особистості, здатної до саморегуляції та усвідомленої особистісної відповідальності; педагогічне управління створенням продуктивних ситуацій з розвитку ініціативи у всіх учасників навчального процесу.

Ключові поняття: наукова активність, інноваційність, педагог-новатор, творчий учень.

Дослідження особистості учня передбачає системний аналіз його психофізичних, інтелектуальних, духовних характеристик з метою ефективного здійснення навчально-виховного процесу. На переконання фахівців, досліджуючи особистість учня педагог має враховувати наступні показники:

– мотиваційний компонент (ступінь виявлення інтересу до дослідницької діяльності; розвиток потреби учнів займатися дослідницькою діяльністю, актуальність дослідницької діяльності на уроках);

– когнітивний компонент (дослідницька компетентність, що охоплює наявність в учня певних знань у галузі дослідження, знання про об'єкт; знання учнів про наукове пізнання, його функції і способи здійснення навчального дослідження; знання учнів про можливі способи пошуку, обробки та використання інформації; знання учнів про можливі способи творчого вирішення проблеми дослідження);

– операційно-діяльнісний компонент (вміння працювати з інформацією, пошук і збір потрібної інформації, її оцінка за ступенем важливості для дослідження; застосування та оперування отриманою інформацією); логічні навички – уміння, за допомогою яких учні здатні застосовувати відомі методи наукового пізнання: постановка експерименту, інтерпретування (формулювання) отриманих даних; творчий підхід до вирішення проблеми дослідження; вирішення проблемного завдання;

– емоційно-вольовий компонент (значення емоцій та волі в регуляції дослідницької активності);

– рефлексивний компонент (творча самореалізація учня: реальний (фактична самореалізація у дослідницькій діяльності) та бажаний стан – постійне прагнення учня до творчого оволодіння новими знаннями та вміннями).

З нашого погляду, дослідження особистості учня має ґрунтуватися на принциповому положенні про те, що учень є не об'єктом, а суб'єктом навчання, для якого педагог повинен створити необхідні умови задля розкриття його

творчих здібностей.

Особистісний фактор відображає активність суб'єкта в навчальному процесі й передбачає врахування і подальше збагачення індивідуальних можливостей, потреб та інтересів учнів, наявного досвіду під час організації навчально-творчої діяльності, використання засобів, що сприяють активізації резервних можливостей особистості, повнішому розкриттю її творчого потенціалу, формуванню прагнення до самовдосконалення і саморозвитку. З огляду на це важливим є розвиток не лише творчих, а й суб'єктних якостей особистості, здатності до самоорганізації власної діяльності. Проте розвиткові означених якостей здебільшого приділяється недостатня увага вчителів, які сприймають учнів переважно як об'єкти впливу: самостійно визначають цілі діяльності, пропонують завдання для вирішення, оцінюють результати. Однак, оскільки будь-яка діяльність є активністю суб'єкта, спрямованою на об'єкт чи інших суб'єктів, а творча діяльність – вищим проявом активності й потребує мобілізації емоційно-чуттєвої, розумової та діяльнісної сфер особистості, важливим є формування учня як суб'єкта навчально-творчої діяльності. Учень має навчитися пізнавати, творити і діяти, що сприятиме самореалізації особистості, розкриттю її талантів і здібностей, а отже – реалізації вищих потреб індивіда в повазі, самовираженні, пізнанні, дозволить жити в злагоді з самим собою, сприймати себе, свою діяльність та її результат як цінність [1, с. 78].

Використовуючи комплекс наукових підходів, педагог повинен порівнювати дані про те, як учень проявляє себе під час вивчення різних предметів, наприклад гуманітарного й природничого спрямування. Це надасть можливість об'єктивного бачення його здібностей та індивідуальних пріоритетів.

Саме тому зміст навчання передбачає інтеграцію знань різних предметів для забезпечення цілісності уявлень учнів про світ та усвідомлення можливості його творчого вдосконалення, а також має задовольняти вікові й індивідуальні запити учнів, сприяти зміцненню інтересу та мотивації до творчої діяльності, стимулювати їхню пізнавально-творчу активність, спонукати до роздумів (не містити надлишку чи надмірного дефіциту інформації), сприяти формуванню гуманістичної спрямованості особистості. Це потребує застосування активних та інтерактивних методів навчання і всіх форм спільної діяльності – колективної, групової й індивідуальної, проведення нетрадиційних занять (прес-конференцій, змагань, театралізованих занять, конкурсів, заочних мандрівок та ін.), залучення до позакласних, факультативних занять, що створюють виключно сприятливі умови учням для творчого самовиявлення, своєї винахідливості, фантазії тощо, розкриття власної індивідуальності [2, с. 39].

Отже, у спільній творчості педагог в змозі виявити різноманітні здібності учня, розвивати його індивідуальну траєкторію навчання. Разом з тим, виникає питання – які риси притаманні саме творчому учню ?

Спираючись на дослідження Н. Атаманчука можна стверджувати, що творчий учень характеризується:

– підвищеною вибірковою чутливістю до певних явищ дійсності –

символів, звуків, кольорів, біологічних об'єктів, технічних пристроїв тощо – або до певних форм власної активності (пізнавальної, фізичної тощо);

– яскраво вираженим стійким інтересом до творчості, певних занять або сфер діяльності, захопленістю предметом, зануренням у справу, працелюбністю;

– підвищеною пізнавальною потребою, що проявляється у величезній зацікавленості, багатій фантазії, схильності до абстрактного мислення, готовності з власної ініціативи виходити за межі вимог діяльності, розумінні інструментального характеру знань, незалежності суджень;

– перевагою в уподобаннях парадоксальної, суперечливої інформації, неприйняттям типових завдань і готових відповідей, високим рівнем самодостатності й автономії, самоуправлінням, емоційною стабільністю;

– високою критичністю до результатів власної праці, невдоволенням собою, схильністю ставити надскладні цілі, прагненням до досконалості [3, с. 258-259].

На наше переконання, дослідження особистості учня педагогом має найкращий результат в тому випадку, коли застосовується методика індивідуалізації навчання, яка передбачає максимальне врахування викладачем особистісних особливостей учня при розробці завдань, проведенні контролю знань тощо.

Наступним напрямком наукової активності педагога є дослідження предмету власної педагогічної спеціалізації.

Досліджуючи предмет власної педагогічної спеціалізації викладач, на нашу думку, повинен керуватися низкою принципів, зокрема інноваційності, системності, практичної спрямованості тощо.

Зокрема, принцип інноваційності лежить в основі процесу творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану. Як відомо поняття “інновація” має комплексне значення, оскільки складається з двох форм: власне ідеї та процесу її практичної реалізації [4, с. 338].

В свою чергу, принцип системності у особистісному професійному самовдосконаленні педагога полягає у поетапному й всебічному опануванні ним нових знань з певної спеціалізації та методиками їх викладання. З іншого боку принцип системності передбачає врахування педагогом різноманітних чинників освітнього середовища в цілому, що здійснюють вплив на його діяльність.

В педагогічних проблемах, на переконання О. Столяренка, не можна нічого зрозуміти і прийняти правильне рішення поза системним підходом. Не існує такої частини педагогічної дійсності, яку можна було б пояснити однією-єдиною причиною і довести до оптимальних показників у відриві від її системних зв'язків і залежності від інших елементів системи та факторів середовища [5, с. 117].

Принцип практичної спрямованості у дослідженні власної педагогічної

спеціалізації передбачає здатність викладача глибоко усвідомити й донести до учнів прикладну значущість отриманих ними знань у різноманітних аспектах їх прояву. Необхідно зазначити, що реалізація цього принципу передбачає не лише утилітарну спрямованість отриманих знань, а в першу чергу орієнтує учня на духовно-інтелектуальну складову.

Опановуючи нові знання зі своєї спеціалізації викладач повинен розуміти, що принцип зв'язку навчання з життям, теорії з практикою витікає із закономірної взаємодії навчання з вимогами суспільного життя. На думку науковців, основні шляхи реалізації цього принципу є такими:

- розкриття необхідності теоретичних знань для ефективної практичної діяльності;
- демонстрація того, як наукові відкриття народжувалися із практичних потреб людства;
- звернення до найновіших досягнень науки і техніки, до проблем суспільного життя;
- опора на життєвий досвід тих, хто навчається у процесі навчання;
- організація різноманітної практичної діяльності, перш за все, продуктивної, з метою набуття уміння застосовувати знання на практиці [6, с. 143].

Отже, наукова активність педагога у дослідженні предмету власної педагогічної спеціалізації є важливою складовою його професійного самовдосконалення.

Як зауважує Т. Шестакова, ознаками професійного самовдосконалення, що відрізняють його від інших форм самоактивності педагога є такі: аутоспрямованість (об'єкт і суб'єкт процесу вдосконалення збігаються); самостійність (завжди передбачає власну активність педагога); самодетермінованість (ініціатива завжди походить від самого педагога); усвідомленість (це процес не стихійний, а усвідомлений і вольовий); позитивна модальність (забезпечує досягнення позитивного результату, прогресу); творчий характер (передбачає пошук непередбачених засобів і шляхів); інтегративність (поєднує, "цементує", спрямовує всі форми активності педагога) [7, с. 10].

Необхідно зазначити, що сучасні тенденції в освіті, наприклад впровадження принципів Болонського процесу потребують перманентного самовдосконалення від педагогічного працівника. Так, одним з принципів Болонського процесу є навчання протягом життя, який реалізується у багатьох країнах, в Україні зокрема, через систему післядипломної освіти. Саме післядипломна освіта надає змогу викладачу поглибити знання з власної спеціалізації, отримати нові знання та ознайомитись з новітніми методиками викладання.

Зокрема, для здійснення заходів щодо створення і розвитку цілісної системи професійної компетентності педагогів докладають багато зусиль уряд і місцева влада Японії. Їх спільні заходи спрямовані на об'єднання навчальних закладів різних типів, які належать до системи неперервної освіти. З одного боку, влада забезпечує взаємодію та координацію громадських програм та

програм у галузі освіти, професійного навчання з іншими програмами, що належать до неперервної освіти, а з іншого – створює механізм для отримання інформації про можливості навчання, стимулювання педагогічної праці, а також забезпечує консультаційні послуги завдяки використанню комп'ютерної інформаційної мережі. В свою чергу, післядипломна освіта Франції – це особиста і факультативна справа вчителя. Критерії відбору учасників курсів (стажувань) професійного вдосконалення часто залежать від мотивації вчителя, рішень керівників навчальних закладів, а також від можливості заміни вчителя. Часто саме адміністрація школи подає заявку на участь учителя в курсах до установ, які відповідають за їх професійне вдосконалення. Участь у підвищенні кваліфікації чи навчальному стажуванні є справою суто особистою. Лише в окремих випадках, коли трапляються певні потреби в одночасній перепідготовці всіх викладачів певного предмета (це відбувається після значних змін навчальних програм), Міністерство національної освіти змушене вдаватися до масових заходів, які наближаються за формою до підвищення кваліфікації в Україні. У Федеративній Республіці Німеччини організація підготовки та післядипломної освіти вчителів базується на давніх традиціях та відзначається відсутністю загальнодержавної системи підвищення кваліфікації вчителів. Кожен регіон має свою структуру навчальних закладів, де діють власні правила щодо термінів підготовки вчителів, вимог до змісту освіти, педагогічної компетентності та кваліфікації, яка присвоюється вчителям. Сучасна німецька модель професійної практичної підготовки вчителя передбачає систему наставництва (“навчання майстром”), яка, серед іншого, ґрунтується на твердженні, що персонал вищого навчального закладу переважно неспроможний провести експертну оцінку дій учителя. У зв'язку з цим система післядипломної освіти набуває надзвичайно великого значення, допомагаючи професійному становленню вчителя. Педагоги вдосконалюють професійну компетентність не тільки на курсах перепідготовки, а й у процесі самоосвіти, яка включає оволодіння різноманітними знаннями, практичними вміннями, на які значною мірою впливає сучасний технологічний розвиток суспільства [8, с. 188-189].

Вочевидь, наукове та професійне зростання педагога неможливе без вдосконалення методичної майстерності. Саме тому одним з напрямків такого зростання є дослідження методики викладання навчальної дисципліни.

Аналіз наукових праць свідчить про те, що методична робота педагога, наукові розробки в цій царині мають базуватися на низці принципів. Розробляючи дане питання дослідниця Н. Верещагіна об'єднала принципи методичної роботи у дві групи:

1) принципи, зумовлені зовнішніми зв'язками системи методичної підготовки (принцип безперервності, принцип наступності, принцип структурування змісту методичної підготовки, принцип інтегрованості, принцип варіативності, принцип системності, принцип рівності в побудові модулів змісту методичної підготовки);

2) принципи, пов'язані з внутрішньою побудовою методичної підготовки

(принцип цілеспрямованості, принцип взаємозобов'язаності, принцип стабільності, принцип модульності, принцип міждисциплінарності, принцип повноти) [9].

В контексті нашого дослідження доречним є визначення методичної роботи, сформульоване М. Поташником, який зазначає, що під методичною роботою ми розуміємо цілісну, засновану на досягненнях науки, передового досвіду і конкретному аналізі утруднень учителів, систему взаємозалежних мійр, дій і заходів, спрямованих на всебічне підвищення професійної майстерності кожного вчителя й вихователя, на узагальнення і розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу в цілому, а в остаточному підсумку – на досягнення оптимальних результатів освіти, виховання [10, с. 53].

Наукові дослідження щодо методики викладання мають на меті підвищення ефективності педагогічної діяльності, якісне і кількісне зростання засобів донесення до учня необхідних знань. На думку І. Жерносека, критеріями якості й ефективності науково-методичної роботи є: масовий розвиток творчої активності педагогічних кадрів; підвищення рівня теоретичної і науково-практичної підготовки педагогічних кадрів; активне застосування науково-педагогічних знань і передового педагогічного досвіду у практичній діяльності; підвищення рівня загальної і педагогічної культури педагогічних кадрів; поглиблення знань учнів, удосконалення їхніх моральних якостей [11, с. 117].

Наукові розробки викладача у методичній роботі повинні сприяти її інноваційності та креативності, допомагати як зберігати традиційні форми навчання, так і реалізовувати творчий, неординарний підхід до вирішення складних ситуацій у педагогічній діяльності.

На переконання О. Серебрянської, розвиваюча роль методичної роботи значно зростає, якщо вона ґрунтується на креативному підході, педагогічних інноваціях до її організації та забезпечує перетворення методичного досвіду педагогів, тобто передбачає:

– переведення методичної діяльності з режиму отримання інформації в режим творчої, креативної діяльності – як процесу розв'язування проблемних професійних задач;

– вироблення ціннісно-методичних орієнтирів, активної професійної позиції, основу якої складає не стільки набути знання, скільки їх дієвість, можливість використання в креативній педагогічній діяльності;

– позитивну динаміку позиції педагогів (від пасивної до активної, творчої) у методичному процесі навчальних закладів нового типу [12, с. 135-136].

Отже, педагог, здійснюючи дослідження методики викладання тої або іншої навчальної дисципліни повинен адаптувати її результати щодо власного викладацького досвіду, розуміти реальні можливості їх втілення. Інноваційність викладачів у методичній роботі має бути спрямована на виховання самодостатньої особистості, творчого суб'єкта, підготовленого до діалогічного, демократичного спілкування. Підготовлений до інноваційної стратегії навчання викладач спроможний організувати навчальний процес, в якому будуть здійснюватися: а) психолого-педагогічні умови розвитку вільної особистості, здатної до саморегуляції та усвідомленої особистісної відповідальності;

б) педагогічне управління створенням продуктивних ситуацій з розвитку ініціативи у всіх учасників навчального процесу [13, с. 175].

Необхідно також звернути увагу на те, що функції науково-методичної роботи полягають у визначенні системи заходів, спрямованих на досягнення кращих результатів (планування); у діяльності з удосконалення структури і змісту методичної роботи (організаційна); у систематичному вивченні співвідношення між рівнем компетентності педагогів, що виявляються в узагальненому результаті їх праці, та вимогами суспільства до якості роботи працівників освіти (діагностична); передбаченні знань, необхідних педагогам у майбутньому (прогностична); виробленні нових положень навчально-виховної роботи, у формуванні, експериментальній перевірці та впровадженні передового досвіду (моделююча); відновленні частково забутих або втрачених учителями знань після закінчення навчального закладу (відновлююча); виправленні недоліків у діяльності педагогів, пов'язаних з використанням застарілих методик (коригуюча); інформуванні, агітації педагогів щодо впровадження досягнень науки, перспективного досвіду (пропагандистська); налагодженні й підтриманні зворотного зв'язку, в оцінюванні відповідності наслідків методичної роботи завданням та нормативним вимогам (контрольно-інформаційна) [14, с. 49]. Реалізація зазначених функцій має сприяти не тільки вдосконаленню методичної роботи педагога, але й активізації його наукових пошуків.

Використана література:

1. Івашенко Н. А., Коваленко Є. І. Педагогічні умови організації навчально-творчої діяльності учнів старших класів. *Наукові записки* [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. 2012. № 1. С. 77-80.
2. Кабусь Н. Д. Обґрунтування інваріантної моделі організації навчально-творчої діяльності: соціально-педагогічний аспект. *Вісник ХДАК*. 2009. Вип. 28. С. 38-46.
3. Атаманчук Н. М. Дослідження творчих проявів учнів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія : Психологія. 2012. № 1009, вип. 49. С. 257-259.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гловний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Столяренко А. М. Психология и педагогика : учебник. 3-е изд., доп. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2013. 543 с.
6. Євсюков О. Провідні принципи формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх викладачів вищих аграрних навчальних закладів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2014. № 9(1). С. 140-145.
7. Шестакова Т. В. Формування готовності майбутніх педагогів до професійного самовдосконалення : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Тетяна Віталіївна Шестакова ; Інститут вищої освіти АПН України. Київ, 2006. 22 с.
8. Клясен Н. Післядипломна педагогічна освіта: зарубіжний досвід та сучасна практика. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 2. С. 187-190.
9. Верещагина Н. О. Методическая подготовка бакалавров и магистров в области географического образования : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Верещагина Наталья Олеговна. Санкт-Петербург, 2012. 434 с.
10. Методическая работа в школе: организация и управление / под общ. ред. М. М. Поташника. Москва : Дидактика, 1991. 192 с.
11. Жерносек І. П. Організація науково-методичної роботи в школі. Х. : Основа, 2006. 128 с.
12. Попович Л. Особливості організації науково-методичної роботи з учителями в умовах освітнього округу. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2012. № 43(1). С. 46-51.

13. Коник О. Г. Проблема організації методичної роботи в психологічній та педагогічній науці. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2012. Вип. 66. С. 173-176.
14. Попович Л. Особливості організації науково-методичної роботи з учителями в умовах освітнього округу. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2012. № 43(1). С. 46-51.

References:

- [1] Ivashchenko N. A., Kovalenko Ye. I. Pedagogichni umovy orhanizatsii navchalno-tvorchoi diialnosti uchniv starshykh klasiv. *Naukovi zapysky* [Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia]. Ser.: Psykholoho-pedahohichni nauky. 2012. № 1. S. 77-80.
- [2] Kabus N. D. Obgruntuvannya invariantnoi modeli orhanizatsii navchalno-tvorchoi diialnosti: sotsialno-pedahohichni aspekt. *Visnyk KhDAK*. 2009. Vyp. 28. S. 38-46.
- [3] Atamanchuk N. M. Doslidzhennia tvorchykh proiaviv uchniv. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina*. Serii: Psykholohiia. 2012. № 1009, vyp. 49. S. 257-259.
- [4] Entsyklopediia osvity / Akad. ped. nauk Ukrainy ; hloynyi red. V. H. Kremen. Kyiv : Yurinkom Inter, 2008. 1040 s.
- [5] Stolyarenko A. M. Psihologiya i pedagogika : uchebnyk. 3-e izd., dop. Moskva : YuNITI-DANA, 2013. 543 s.
- [6] Ievsiukov O. Providni pryntsyipy formuvannia profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti maibutnykh vykladachiv vyshchykh ahramnykh navchalnykh zakladiv. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*. 2014. № 9(1). S. 140-145.
- [7] Shestakova T. V. Formuvannia hotovnosti maibutnykh pedahohiv do profesiinoho samovdoskonalennia : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.04 / Tetiana Vitaliivna Shestakova ; Instytut vyshchoi osvity APN Ukrainy. Kyiv, 2006. 22 s.
- [8] Kliasi N. Pislidyplomna pedahohichna osvita: zarubizhnyi dosvid ta suchasna praktyka. *Nova pedahohichna dumka*. 2014. № 2. S. 187-190.
- [9] Vereshagina N. O. Metodicheskaya podgotovka bakalavrov i magistriv v oblasti geograficheskogo obrazovaniya : dis. ... doktora ped. nauk : 13.00.02 / Vereshagina Natalya Olegovna. Sankt-Peterburg, 2012. 434 s.
- [10] Metodicheskaya rabota v shkole: organizaciya i upravlenie / pod obsh. red. M. M. Potashnika. Moskva : Didaktika, 1991. 192 s.
- [11] Zhernosek I. P. Orhanizatsiia naukovu-metodychnoi roboty v shkoli. Kh. : Osnova, 2006. 128 s.
- [12] Popovych L. Osoblyvosti orhanizatsii naukovu-metodychnoi roboty z uchyteliamy v umovakh osvitnoho okruhu. *Psykholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly*. 2012. № 43(1). S. 46-51.
- [13] Konyk O. H. Problema orhanizatsii metodychnoi roboty v psykholohichnii ta pedahohichnii nauki. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*. 2012. Vyp. 66. S. 173-176.
- [14] Popovych L. Osoblyvosti orhanizatsii naukovu-metodychnoi roboty z uchyteliamy v umovakh osvitnoho okruhu. *Psykholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly*. 2012. № 43(1). S. 46-51.

СИЛАДІЙ И. М. Основные направления научной активности педагога-новатора.

В современном научно-педагогическом дискурсе относительно активизации научной деятельности педагогов особенное внимание обращается в первую очередь на необходимость рассмотрения личности ученика, а также изучение педагогом предмета собственной педагогической специализации и исследования им методики преподавания учебной дисциплины. Учитывая это исследование личности ученика должен разворачиваться в контексте таких субъект-субъектных взаимоотношений, в которых педагог должен создать условия для раскрытия творческих способностей того, кто учится. Этому в значительной степени должна способствовать индивидуализация учебы, которая предусматривает максимальный учет преподавателем личностных особенностей ученика при разработке заданий, проведении контроля знаний и т.д. Заодно педагог обязан постоянно совершенствоваться, углублять собственную педагогическую специализацию под обзором инновационности и практической направленности учебного процесса. Кроме того, научные разработки преподавателя в методической работе должны быть не только креативными, но и хранить традиционные формы учебы, обеспечивая четкое решение сложных ситуаций в педагогической деятельности.

Педагог, осуществляя исследование методики преподавания той или иной учебной дисциплины, должен адаптировать ее результаты относительно собственного

преподавательского опыта, понимать реальные возможности их воплощения. Инновационность преподавателей в методической работе должна быть направлена на воспитание самодостаточной личности, творческого субъекта, подготовленного к диалогическому, демократическому общению. Подготовленный к инновационной стратегии обучения преподаватель способен организовать учебный процесс, в котором будут осуществляться: психолого-педагогические условия развития свободной личности, способной к саморегуляции и осознанной личностной ответственности; педагогическое управление созданием производительных ситуаций по развитию инициативы у всех участников учебного процесса.

Ключевые слова: научная активность, инновационность, педагог-новатор, творческий ученик.

SILADIJ I. Basic directions of scientific activity of teacher-innovator.

In modern scientifically-pedagogical discourse in relation to activation of scientific activity of teachers the special attention applies first of all on the necessity of consideration of personality of student, and also study by the teacher of the article of own pedagogical specialization and research by him methodologies of teaching of educational discipline. Taking into account this research of personality of student must be opened out in a context such subject - subject mutual relations, in which a teacher must create terms for opening of creative capabilities that, who studies. Largely individualization of studies which foresees a maximal account the teacher of personality features of student must promote it. In concert a teacher is under an obligation constantly to perfect, deepen own pedagogical specialization under the review of innovation and practical orientation of educational process. In addition, scientific developments of teacher in methodical work must be not only креативными but also to keep the traditional forms of studies, providing the clear decision of difficult situations in pedagogical activity.

The teacher, researching the methods of teaching a particular discipline, must adapt its results to their own teaching experience, understand the real possibilities of their implementation. The innovativeness of teachers in methodical work should be aimed at educating a self-sufficient person, a creative subject, prepared for dialogical, democratic communication. Prepared for the innovative learning strategy, the teacher is able to organize the learning process, which will be carried out: psychological and pedagogical conditions for the development of a free personality capable of self-regulation and conscious personal responsibility; pedagogical management of creation of productive situations on development of the initiative at all participants of educational process.

Keywords: scientific activity, innovation, teacher-innovator, creative student.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-149.2020.16>

УДК 378.091.3:81-051

Слабко В. М., Стрельник О. О.

ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГІВ: ТЕХНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті визначено особливості технології формування проектної компетентності філолога в системі неперервної освіти, а також проаналізовано специфічні вектори реалізації цієї технології.